

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XIX. Graue.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

non diuersa, sicuti constat ex hoc c. & tradit Gl. in c. penult. ver. sine dolo, ad finem, de except.

CAPITVLVM XIX.

Graue.

PARAPHRASIS.

Gregorius X. Pontifex scripserat Episcopo Suanensi, vt clericorum diocesis sue correctioni intenderet. Occasione eius mandati idem Episcopus in Ecclesias quasdam intra diocesis suam existentes, atq; ad Monasterium quoddam pertinentes interdixit sententiam, atque in clericos earundem suspensionem promulgauit; tamen nullam ordinariam seu delegatam iurisdictionem haberet, & Abbas Monasterij per se ipsum paratus esset corrigere. Quamobrem praecepit Pontifex Episcopo, si ita se res habeant, vt per se ipsum corrigens, quae imprudenter attentauit, dictas sententias seu censuras relaxet.

SUMMARIVM.

1. Si Papa mandat Episcopo, vt corrigat Clericos suos, non facit eum delegatum, sed excitare vult officium eius ordinarium.
2. Si eidem mandat, vt beneficium proximè vacaturum in diocesi, Apostolica auctoritate conferat Titio, extendi debet hoc mandatum etiam ad beneficia diocesis exempta.

DVobis modis casus huius c. intelligi potest. Primus est Gl. fermè communiter receptae, quod Ecclesiae istae vnà cum Clero, aut etiam populo fuerint exemptae ab Episcopo. Et huic intellectui fauet, quod dicitur, Episcopum nullam iurisdictionem habuisse. Sed obstat argumentum à sensu contrario: Aestimatur enim in textu, quod Episcopus iurisdictionem in Ecclesias, & Clericos exercuerit, tamen Abbas per se ipsum corrigere paratus fuerit: quasi negli-

gente Abbate, seu in defectum Abbatis, corrigendi potestas ad Episcopum deuoluta esset. Id verò dici non potest, si Abbas ab Episcopo exemptus fuit, ideòque iurisdictionem quasi Episcopalem habuit, vt Gl. hic notauit argum. c. 2. de suppl. negl. Prælator.

Alter intelligendi modus, qui mihi magis placet, est Abbat, hic n. 7. Quod Abbas per consuetudinem, aut priuilegium speciale in Ecclesias quasdam diocesis, & Clericos aut etiam parochianos earum iurisdictione acquisuerit, excluso Episcopo; ita vt se eis immiscere non possit, nisi in defectum seu propter negligentiam Abbatis, vt dixi in c. irrefragabili, 13. hoc tit. Neq; obstat, quod dicitur hic, Episcopum nullam iurisdictionem habuisse; id enim verum est secundum exercitium, & effectum, dum Abbas per se corrigere paratus esset. Quamobrem sententiae eiusdem Episcopi ipso iure irritae erant, iuxta ea quae dixi in c. cum ab Ecclesiarum, 3. hoc tit. Verbum autem istud *relaxes*, licet secundum propriam significationem supponat actum validum esse; tamen ex subiecta materia saepe apparet, sermonem esse de relaxatione facti, quae aliud non est, quam reuocatio sententiae, vt notat hic Gl. ver. *relaxes*, Imola in fine huius c. Abb. n. 10. & in simili tradit Gl. in c. 2. ver. *castuimus*, Vt lite non contestata & c.

NOTANDVM Vn. Si Pontifex mandet Episcopo, vt corrigat Clericos suae diocesis, non censetur eum facere delegatum, sed excitare officium eius ordinarium, iuxta ea quae dicta sunt in c. licet, 12. not. 2. hoc tit.

Quærunt hic DD. Si Papa mandet Episcopo, vt beneficium, quod proximè vacaturum est in diocesi, Apostolica auctoritate conferat Titio, an istud mandatum extendi etiam debeat ad beneficia diocesis, quae ab Episcopo exempta sunt. Probabiliter affirmatur cum Ioann. Andrea in c. Abbatem, 40. n. 6. de rescript. Gl. in Clem. vn. §. Præterea, ver. primi anni, de excess. Prælatorum, Abbate hic n. 5. Quia ex commissione apparet, quod Papa non excitet ordinarium of-

ficiū Episcopi, sed quōd faciat illum delegatum suū: quāobrem sicuti alius quilibet vi talis mandati Apostolici quodlibet beneficiū in diocesi sitū conferre potest, ita & Ordinarius seu Episcopus: cū officium ordinariū conferendi per accidens se habeat. Sed alius & diuersus casus est, de quo dixi in c. si propter, 10. de re script. in. 6.

CAPITVLVM VI.

His, quibus.

PARAPHRASIS.

Ii, quibus ex officio competit in certis casibus à canonis excommunicatione, propter Clerici percussione abfoluere, possunt hanc abfoluendi facultatem, si quando expedire iudicant, alteri committere.

SUMMARIUM.

1. Cui competit iure communi, aut privilegio speciali aliqua potestas, v. g. abfoluendi à peccatis, censuris, dispensandi &c. ratione officij sui transmissibilis ad successores, vel quasi successores, is eam potestatem alijs delegare potest.
2. Et quidem non tantum particulatim, sed generaliter.
3. Nec tantum ministerium abfolutionis alteri committere potest, sed etiam causam cognitionem &c. nisi specialiter industria & discretio persona electa fuisset.
4. Delegatus, vel etiam subdelegatus nudum ministerium abfoluendi sine causa cognitione committere alteri potest, dummodo i se iurisdictione aliqua pradius, & non nudum ministerium ei commissum sit ad abfoluendum, dispensandum, &c.

PRO intellectu huius c. aduerte primò: Sermonem hic esse de ijs, quibus ex officio, siue iure proprio & ordinario competit abfolutio à censura canonis. Videl. Legatis Sedis Apostolicæ: Item quibusdam Prælati, quibus per speciale privilegium ta-

lis abfoluendi potestas ratione Sedis, ac dignitatis suæ, ideòque in perpetuum competit: Etenim talis perpetua commissio in ordinariam transit, sicut docet Baldus in l. 1. q. 9. de offic. Consulis, Felinus in c. licet, n. 4. hoc tit. Sanch. lib. 2. de matrim. disp. 40. n. 14. Item in casibus iure concessis, & quotiescunque Papa pro petenda abfolutione, adiri nequit, potestas abfoluendi ad Episcopum, tanquam proprium Ordinarium deuoluitur, vti hic notat Gl. recepta, ver. casibus. Quin & Prælati regularibus à canonis excommunicatione propter Clerici aut Monachi percussione incurfa, abfoluendi potestas in certis casibus, tanquam ordinaria competit; cū dignitati eorum annexa sit, c. eum illorum, de sentent. excomm.

Aduerte secundò: Quod hic dicitur de abfolutione à canonis censura, id exempli causa dictum est, generaliter autem intelligi debet de quacunque potestate abfoluendi à peccatis, aut censuris, item dispensandi in votis aut iuramentis; aut in matrimonij impedimentis propter difficultatem aduendi Papam. Ita indicat Ioann. Andreas hic n. 3, Felinus in princip. Ratio est: Quia si alicui iure communi, aut privilegio speciali competit aliqua potestas ratione officij sui, transmissibilis ad successores, aut quasi successores (quod dico propter Legatos Apostolicos, & Vicarios Episcoporum) tunc non potest censei electa industria personæ; Ergo nihil obstat, quò minus alteri delegetur, vti ratiocinatur Iason in l. more, n. 65. ff. de iurisdic. omni. iudicium, Sanch. cit. disputat. 40. n. 17. Nauar. lib. 5. consil. 11. n. 4. de privileg. edit. 2.

His adde I. Quòd dictæ potestates abfoluendi non tantum particulatim committi queant, sed etiam generaliter, propter regulam communiter receptam: Ea quæ iure ordinario alicui competunt, abfoluuntur, & generatim delegari possunt, vti docent Nauar. lib. 5. consil. 15. de sentent. excomm. edit. 1. Sanchez cit. loco.

Adde II. Ex eodem Nauar. in cit. consil. 11. n. 4. Non tantum nudum ministerium abfolutionis alteri committi possunt, sed etiam causa